

TISKOVÁ ZPRÁVA**Ředitelé nemocnic ve Slovenské republice i v České republice pocítují stále více nedostatek personálu**

V Praze 4. září 2019 – V aktuální situaci slovenského zdravotnictví se ředitelé nemocnic nejvíce obávají možného zhoršení dostupnosti zdravotní péče (75 %) a rovněž její kvality (65 %). V České republice jsou ředitelé nemocnic ještě více skeptičtí (dostupnost - 85 %, kvalita - 79 %). Dobrou zprávou je však zjištění, že všichni ředitelé slovenských nemocnic vidí možnosti, jak dosáhnout zlepšení kvality zdravotní péče. Pokud jde o její dostupnost, je toto procento nižší (83 %). V České republice jsou ředitelé nemocnic v této oblasti opatrnější, kdy u kvality zdravotní péče vidí možnosti jejího zlepšení 90 % ředitelů, pokud jde o její dostupnost, pak je to jen 79 %. V souvislosti s přijetím GDPR potvrdilo 75 % ředitelů na Slovensku zvýšení nákladů na provoz nemocnice, v České republice je situace obdobná (79 %). V oblasti investic pro letošní rok předpokládá 53 % ředitelů slovenských nemocnic jejich zvýšení, 25 % počítá s jejich nezměněnou výší. Naproti tomu 25 % ředitelů českých nemocnic očekává zvýšení investic a polovina ředitelů počítá s tím, že se jejich výše nezmění.

Ředitelé slovenských nemocnic pocítují významně nedostatek zdravotního personálu. Nejintenzivnější nárůst oproti roku 2018 (3 %) lze letos sledovat v případě ostatního personálu, kdy jeho nedostatek potvrdilo 33 % ředitelů. Více než polovina (58 %) jich postrádá pomocný zdravotní personál. Pokud jde o zdravotní sestry, na Slovensku s jejich nedostatkem bojuje 78 % ředitelů, u lékařů je toto procento nepatrně nižší (75 %). Zajímavé však je, že v letošním roce je přesčasová práce lékařů ve slovenských nemocnicích vnímána jako problém méně než v roce 2018 (2018 – 64 % ředitelů, 2019 – 48 % ředitelů). Také přesčasy zdravotních sester činí ředitelům slovenských nemocnic menší potíže letos (48 %) než loni (67 %). Podle výsledků letošního Barometru zdravotnictví v České republice se ředitelé nemocnic mnohem více než na Slovensku potýkají s přesčasy lékařů (64 %), zatímco u přesčasové práce sester byla zaznamenána stagnace kolem 50 %. Stejně jako na Slovensku, i v České republice představitelé nemocnic bojují s nedostatkem lékařů (84 %) a zdravotních sester (81 %). U pomocného zdravotního personálu je toto procento rovněž nezanedbatelné (63 %).

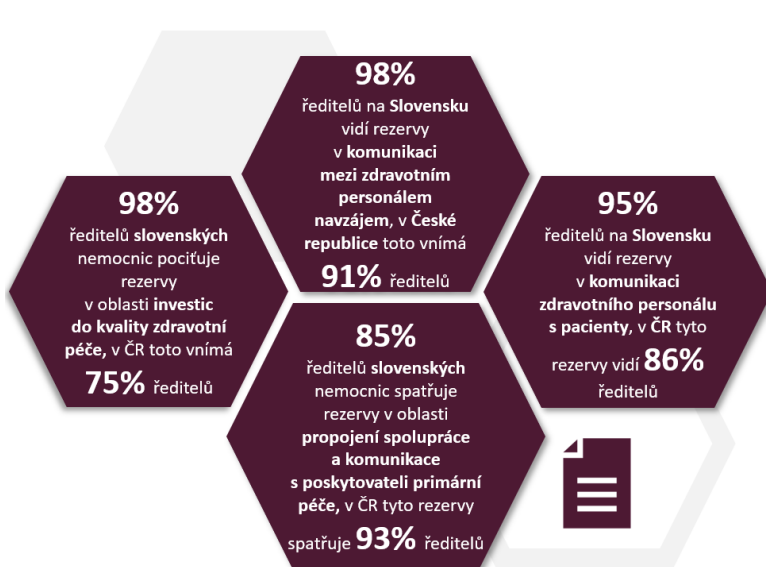
Tyto závěry vyplývají z výsledků průzkumu organizace HealthCare Institute o.p.s., nazvaného „Barometr zdravotnictví z pohledu ředitelů nemocnic 2019“, který byl uskutečněn mezi jeho respondenty během měsíce března a dubna roku 2019. V rámci tohoto průzkumu byli osloveni ředitelé 100 nemocnic s akutními lůžky na Slovensku a 154 nemocnic v České republice. Celkově odpovědělo 40 ředitelů slovenských fakultních, krajských, městských a soukromých nemocnic a 80 ředitelů českých nemocnic všech těchto forem. Cílem této mezinárodní sondy bylo vyváženě a objektivně identifikovat aktuální problémy, s nimiž se vedení nemocnic musí potýkat, a také náměty na jejich případné řešení v otázkách, které směřovaly k vnímání stávající situace v několika následujících oblastech:

- 1) kvalita a dostupnost zdravotní péče,
- 2) lidské zdroje,
- 3) bezpečnost,
- 4) finance,
- 5) hodnocení nemocnic.

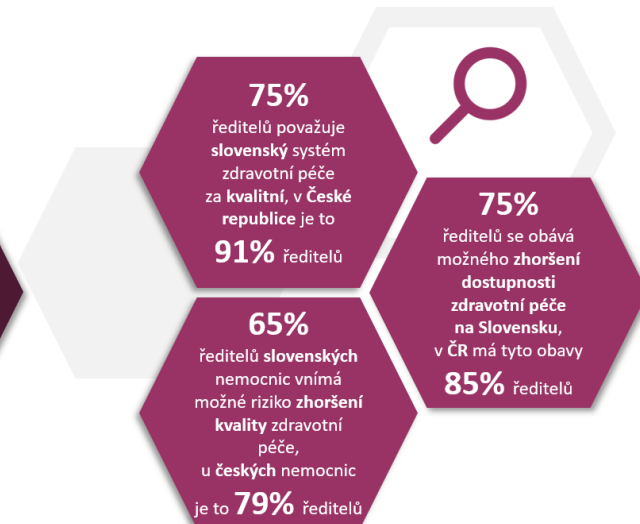
Na Slovensku se jedná o 2. ročník průzkumu, v České republice probíhá toto dotazníkové šetření již 11. rokem.

Detailní výsledky průzkumu naleznete na: <http://www.hc-institute.org/cz/projekty/barometr.html>

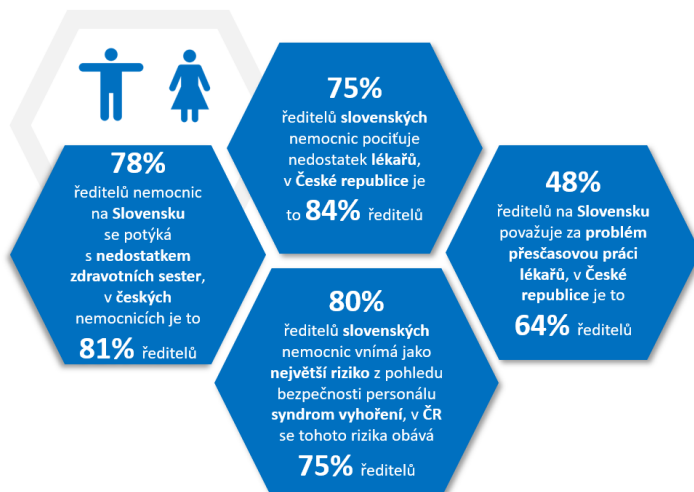
Rezervy v oblasti nemocniční péče

Kvalita a dostupnost péče

Lidské zdroje a bezpečnost

Hodnocení nemocnic a finance

Detailní výsledky

Barometr zdravotnictví z pohledu ředitelů nemocnic 2019

Tři čtvrtiny (75 %) ředitelů nemocnic na Slovensku považují **zdravotnický systém ve své zemi** v celoevropském srovnání za **kvalitní**, ředitelé českých nemocnic jsou však v tomto ohledu optimističtější (91 %).

MUDr. Igor Pramuk, MPH, MHA, viceprezident, Asociácia nemocníc Slovenska: „*Tri štvrtiny riaditeľov slovenských nemocníc konštatuje, že náš systém zdravotnej starostlivosti považujú dlhodobo za kvalitný. To je dobrá správa. Tá zlá správa pre nás je však to, že za kvalitný považujú svoj zdravotnícky systém takmer všetci riaditelia českých nemocníc. Začínali sme predsa z rovnakej štartovacej čiary.*“ (Pokračování viz následující dokument Komentáře odborníků)

Největší rezervy v systému zdravotnictví vnímají ředitelé slovenských nemocnic v následujících oblastech:

- komunikace v rámci zdravotního personálu (98 %)
- investice do kvality zdravotní péče - např. přístrojové vybavení apod. (98 %)
- komunikace zdravotního personálu s pacienty (95 %)
- zkvalitnění prostředí a segmentu „hotelových“ služeb celkově (93 %)

Největší rezervy jsou z pohledu ředitelů jak **slovenských**, tak **českých nemocnic** vnímány **v oblasti komunikace**, a to zejména **v rámci zdravotního personálu navzájem na Slovensku**, v **České republice** jde pak o **komunikaci s poskytovateli primární péče a propojení spolupráce s nimi** (93 %). Vyšší investice považují ředitelé **slovenských nemocnic** za nutné také v oblasti **kvality zdravotní péče**.

Zhruba polovina ředitelů (53 %) na Slovensku počítá se zvýšením dlouhodobých investic v letošním roce, zatímco v České republice je to jen 25 % ředitelů. Pokud jde o investice pro příští rok 2020, na jejich zvýšení se shodla zhruba třetina představitelů slovenských i českých nemocnic. **Největší investice** jsou letos plánovány do **IT technologií a infrastruktury**, dále pak do **nákupu nových přístrojů a vybavení**. To potvrdili ředitelé nemocnic v obou zemích.

MSc. Martin Smatana, generálny riaditeľ, Inštitút zdravotnej politiky, Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky: „*Kapitálové investície sú na Slovensku od roku 2017 stabilné, a to vďaka zdrojom v roku 2017 a 2018 každoročne zhodne vo výške 70 miliónov EUR, tento rok až 100 mil. EUR. Ministerstvo zdravotníctva ich poskytlo ministerstvo financií na obnovu techniky, budov či IT systémov. Tieto zdroje boli vyčlenené vďaka realizácii úspor v projekte Hodnota za peniaze a sú alokované poskytovateľom tak, že aj v rokoch 2020 a 2021 sa z nich bude čerpať. Ide o dodávky ťažkej techniky (lineárne urýchlovače, MR prístroje) či prestavby (Fakultná nemocnica F.D.R Banská Bystrica či Univerzitná nemocnica Martin), alebo obnova bežných spotrebných prístrojov, či IT systémov. Súkromní poskytovatelia taktiež plánujú viaceré investície, a to nad rámec zdrojov z EÚ. Toto vysvetľuje, prečo majú slovenské nemocnice väčší optimizmus vo výške investícií, či už na tento, alebo budúci rok.*“ (Pokračování viz následující dokument Komentáře odborníků)

Nedostatek zdravotního personálu

Z výsledků průzkumu „Barometr **slovenského** zdravotnictví 2019“ vyplynulo, že ředitelé nemocnic pociťují **nedostatek zdravotních sester** (78 %). Toto procento je trochu nižší ve srovnání s výsledky průzkumu v České republice, kde se s jejich nedostatkem potýká 81 % ředitelů. Nepatrně méně než u sester trpí ředitelé slovenských nemocnic **nedostatkem lékařů**, a to v 75 % (v České republice 84 %). Také se ukázalo, že ředitelé na Slovensku považují za problém **přesčasovou práci** méně v porovnání s přechodným rokem 2018, a to jak u sester (48 % - 2019, 67 % 2018),

TISKOVÁ ZPRÁVA

tak u lékařů (48 % - 2019, 64 % - 2018). V České republice je situace v této oblasti poněkud opačná, kdy přesčasů lékařů tíží asi 64 % ředitelů, tzn. nárůst oproti roku 2018 o 11 procentních bodů. Problematika přesčasové práce zdravotních sester v ČR meziročně stagnuje (kolem 50 % ředitelů).

58 % ředitelů **slovenských nemocnic** postrádá **pomocný zdravotní personál**, u ředitelů českých nemocnic je to 63 %. Nejvýznamnější nárůst oproti roku 2018 byl zaznamenán v případě **nedostatku ostatních pracovníků na Slovensku** (administrativa apod.), a to o **30 procentních bodů** (2018 – 3 %, 2019 - 33 %). V České republice pociťuje v roce 2019 jejich nedostatek 29 % ředitelů.

PhDr. Silvia Pekarčíková, riaditeľka, Odbor zdravotníctva, Žilinský samosprávny kraj: „Myslím, že by pre začiatok postačovalo atraktívnejšie povolanie už od základnej školy, zastabilizovať systém stredoškolského a univerzitného vzdelávania vrátane postgraduálneho vzdelávania, nastaviť presné a aktualizované pravidlá prispôsobené dobe. Stanovením jednotnej a nemennej stratégie pre krátkodobé a dlhodobé obdobie v systéme zdravotníctva, optimalizovať a modernizovať s ohľadom na ekonomiku a vývojové trendy. Lebo len kvalitné pracoviská a kvalitní ľudia v systéme atraktívnia povolanie zdravotníckeho pracovníka, čím zaväži aj vplyv na odliv mimo našich krajín.“ (Pokračování viz následující dokument Komentáře odborníků)

Bezpečnost

Představitelé nemocnic na Slovensku i v České republice se shodují na tom, že k nejvýrazněji vnímaným **rizikům** z pohledu bezpečnosti personálu patří **syndrom vyhoření** (80 % ředitelů na Slovensku, 75 % ředitelů v ČR) a **agresivita pacientů a jejich příbuzných** (68 % ředitelů na Slovensku, 75 % ředitelů v ČR). Naopak **potřísnění biologickým materiálem** vnímají ředitelé nemocnic v obou zemích jako **nejméně nebezpečné**.

Přestože panuje největší obava ze syndromu vyhoření, snahu o omezení práce přesčas deklaruje pouze 54 % ředitelů českých nemocnic. U ředitelů slovenských nemocnic je sledován pokrok v dodržování tohoto opatření oproti roku 2018 (53 %, 2019 – 63 %). Snižování administrativní zátěže pracovníků potvrdilo 45 % ředitelů na Slovensku, v České republice polovina.

PhDr. Milan Laurinc, PhD., MPH, dipl. s., člen rady a Prezídia, Slovenská komora sestier a pôrodných asistentiek; riaditeľ kancelárie, Slovenská komora sestier a pôrodných asistentiek: „Pozitívne vnímam to, že nemocnice si uvedomujú vysoké riziko syndrómu vyhorenia u svojich zamestnancov, ale nevidím žiadny návrh na jeho prevenciu. Na základe informácií od slovenských sestier a pôrodných asistentiek musím upozorniť aj na fakt, že mnohokrát v praxi aj v súčasnosti dochádza k zhoršovaniu medziľudských vzťahov, komunikácie a prejavom bosingu.“ (Pokračování viz následující dokument Komentáře odborníků)

Efektivní hospodaření nemocnic

V otázce efektivity hospodaření nejsou ředitelé nemocnic jednotní. 63 % ředitelů **slovenských** nemocnic se domnívá, že **nemocnice** v jejich zemi **hospodaří neefektivně**. Podíl ředitelů, kteří vnímají potřebu opatření vedoucí k zefektivnění v jejich nemocnici, je 65 %. To je více než v roce 2018 (50 %). Nemocnice v České republice vykazují lepší výsledky v efektivitě hospodaření, neboť jen 38 % ředitelů českých nemocnic považuje jejich hospodaření za neefektivní. Zavádět opatření vedoucí k zefektivnění chodu nemocnic však požaduje 70 % ředitelů českých nemocnic (v roce 2018 - 67 %).

TISKOVÁ ZPRÁVA

Ing. Martin Kultan, generálny riaditeľ, DÔVERA zdravotná poisťovňa, a. s.: „Platí, že nemocničný sektor potrebuje radikálnu transformáciu najviac zo všetkých. Kdekoľvek v priemysle a službách sme svedkami masívnych investícií, ktoré smerujú k zvýšeniu efektívnosti, prípadne úplnej zmene výrobných postupov s konečným cieľom zlepšiť servis a kvalitu pre klienta. V zdravotníctve a nemocničnom sektore sa do toho bojíme ísť. Podľa prieskumu si však mnoho riaditeľov uvedomuje, že s tým treba niečo robiť (len 23 % slovenských riaditeľov si myslí, že nemocnica funguje efektívne).“ (Pokračovanie viz nasledujúci dokument Komentáre odborníkov)

Předpoklad a realita v souvislosti s nařízením GDPR

V roce 2018 předpokládala většina ředitelů na Slovensku i v České republice zvýšení nákladů na provoz nemocnic v souvislosti s nabytím účinnosti GDPR. K **výraznému zvýšení nedošlo**, avšak 75 % ředitelů na Slovensku a 79 % ředitelů v České republice se shodlo na tom, že toto nařízení mělo skutečně vliv na **zvýšení nákladů**. Jen 15 % ředitelů nemocnic v obou zemích uvedlo, že náklady na provoz se nezměnily.

Detailní ukázky a „Best practices“ vedení a vrcholového managementu nemocnic, zdravotních pojišťoven a odborníků ve zdravotnictví v oblasti zvyšování efektivity a kvality poskytované péče budou prezentovány v rámci odborné konference **„Efektivní nemocnice 2019 – Strategie zdravotních pojišťoven a nemocnic“**, která se uskuteční ve dnech 3. a 4. prosince 2019 v Clarion Congress Hotelu Prague – Vysočany. Aktuální pracovní podobu programu odborné konference naleznete [zde](#).

Daniel Vavřina – zakladatel, HealthCare Institute o.p.s.: „Letos máme možnost seznámit se s výsledky mezinárodního průzkumu „Barometr zdravotnictví 2019“ z pohledu ředitelů nemocnic, který se konal v České republice a na Slovensku. Velmi rád bych tímto poděkoval všem, kteří se průzkumu zúčastnili. Barometr vyhodnocuje aktuálně problémové oblasti, přičemž jeho cílem je odhalovat příčiny potíží a pomoci nacházet opatření předcházející jejich vzniku. Výsledky ukazují, že ve většině porovnávaných klíčových oblastí bojuje management nemocnic se stejnými problémy, byť v jedné zemi jsou to potíže významnějšího charakteru, ve druhé jsou pocíťovány v menší míře. Velmi povzbudivým je však zjištění, že vedení nemocnic si tyto rezervy uvědomuje a snaží se nacházet prostředky k jejich eliminaci tak, aby jejich nemocnice splňovala kritéria bezpečného, kvalitního a efektivního zdravotnického systému. Z odpovědí ředitelů je patrné, že v obou zemích se představitelé nemocnic potýkají stále více s nedostatkem personálu, nejde však jen o lékaře a zdravotní sestry, ale např. i pomocný zdravotní personál. S touto komplikací pak úzce souvisí i problematika přesčasů a narůstající obavy z možného zhoršení kvality a dostupnosti zdravotní péče. Je však nutno podotknout, že v celoevropském srovnání považují ředitelé na Slovensku i v České republice zdravotní systém stále za velmi kvalitní. Je zřejmé, že proces zavedení dokonale bezpečného, kvalitního a efektivního systému zdravotní péče je nelehkým úkolem dlouhodobého charakteru a já jsem velmi rád, že náš průzkum ředitele podporuje a motivuje v jejich nemalém úsilí při hledání příčin možných překážek na jejich cestě za dosažením tohoto cíle.“

TISKOVÁ ZPRÁVA

PROFIL:

Informace o HealthCare Institute

HealthCare Institute o.p.s. (založena r. 2006) je nezisková organizace, která v roce 2019 organizuje již 14. ročník středoevropské odborné konference „**Efektivní nemocnice**“ se zaměřením na strategii nemocnic. Tato konference se bude konat ve dnech 3. – 4. prosince 2019 v Praze. Mezi účastníky patří zřizovatelé a vrcholový management nemocnic a zdravotních pojišťoven z České republiky a Slovenské republiky, včetně odborníků na management ve zdravotnictví ze států Evropské unie.

Mezi další rozvojové projekty, které organizace HealthCare Institute o.p.s. realizuje, patří 14. ročník celostátního průzkumu bezpečnosti a spokojenosti pacientů a zaměstnanců 154 českých nemocnic „**Nejlepší nemocnice ČR**“ a 5. ročník průzkumu „**Zdravotní pojišťovna roku**“, který hodnotí komunikaci 7 zdravotních pojišťoven (tj. národních plátců zdravotní péče) s pojištěnci a zdravotnickými zařízeními. Realizuje také 11. ročník projektu „**Barometr českého zdravotnictví mezi řediteli 154 nemocnic**“, který hodnotí stávající situaci v českém zdravotnictví. Od roku 2018 je tento projekt realizován také mezi řediteli slovenských nemocnic.

K dalším rozvojovým projektům patří celostátní průzkum „**Barometr českého zdravotnictví mezi patientskými organizacemi**“, který hodnotí oblast poskytované nemocniční a ambulantní péče v České republice očima 150 patientských organizací a rovněž pomáhá při komunikaci mezi pacienty a patientskými organizacemi. Prostřednictvím projektu „**Barometr mezi mediky** (studenty 4., 5. a 6. ročníků lékařských fakult v České republice)“ zjišťuje, jaké množství studentů lékařských fakult v České republice plánuje po ukončení vysokoškolského studia hledat zaměstnání v České republice a naopak jaké množství studentů je již rozhodnuto opustit Českou republiku a hledat pracovní nabídky v zahraničí. Od roku 2017 je tento projekt realizován také mezi studenty slovenských lékařských fakult. V návaznosti na projekt „Barometr mezi mediky“ realizuje také celostátní projekt „**Barometr mezi studenty zdravotnických škol** (studenty středních, vyšších a vysokých zdravotnických škol v České republice)“. Více informací: www.hc-institute.org

KONTAKT:

Daniel Vavřina

zakladatel, HealthCare Institute o. p. s.

e-mail: d.vavrina@hc-institute.org

tel: +420 608 878 400

**Zároveň chceme na tomto místě poděkovat našim partnerům
za podporu a bezvadnou spolupráci v rámci průzkumu v České republice:**

HLAVNÍ PARTNER:

PARTNER:

V RÁMCI ČESKÉ REPUBLIKY REALIZOVÁNO POD ZÁŠTITOU:

